

DE ZONDAG VIEREN

Witte Donderdag

Liefde gebroken om te binden

9 april 2020

BEZINNING

...de voeten wassen

Op deze vooravond van zijn lijden, op het ogenblik dat Hij het Laatste Avondmaal zal vieren met zijn leerlingen, bevindt Jezus zich in het dieptepunt van de kringloop, die hem van bij zijn Vader bracht tot in de wereld en bij de mensen, en waarlangs hij nu, door de dood heen, terug tot bij zijn Vader moet opklimmen.

Dit is het moment waarop Jezus onverwacht gaat knielen voor zijn leerlingen, en een door niemand te voorziene daad zal stellen; in het bewustzijn dat hij van God was uitgegaan en naar God terugkeerde, staat hij van tafel op, legt zijn bovenkleden af en bent de voeten van zijn leerlingen te wassen...

André Louf, Mijn liefde is U genoeg. Cyclus C.

OPENINGSRITUS

Openingszang en begroeting

Schuldbelijdenis 1

Ik belijd voor de almachtige God, -
en voor u allen, - dat ik gezondigd
heb - in woord en gedachte, - in
doen en laten, - door mijn schuld,
- door mijn schuld, - door mijn
grote schuld. - Daarom smeed ik
de heilige Maria, altijd maagd, -
alle engelen en heiligen, - en u,
broeders en zusters, - voor mij te
bidden tot de Heer, onze God.
Moge ... - Amen.

Schuldbelijdenis 2

Heer, die een nieuw verbond met
ons sluit om onze misstappen te
vergeven, ontferm U over ons. -
Heer, ontferm U over ons. (of gezon-
gen, zie onder)

Christus, die de zonden van allen
hebt gedragen en voor ons zon-
daars een voorspraak zijt, ontferm
U over ons. - **Christus, ontferm U
over ons.**

Heer, die de dood van de zondaar
niet wilt, maar dat hij zich bekeert
en leeft, ontferm U over ons. -
Heer, ontferm U over ons.
Moge ... - Amen.

Na schuldbelijdenis 1 wordt gezegd of gezongen:

Heer, ontferm U

Norbertusmis, m. J. Vermulst

1. Koor 2. Allen

Heer, ont - ferm U. (2x) Chris-tus, ont - ferm U. (2x)

Heer, ont - ferm U. (2x)

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff is for a choir (1. Koor) and the second for soloists (2. Allen). The lyrics are: 'Heer, ontferm U. (2x) Christus, ontferm U. (2x)' for the choir and 'Heer, ontferm U. (2x)' for the soloists. The music consists of simple eighth and quarter notes.

of Kyrie, eleison. Christe, eleison. Kyrie, eleison.

Lofzang

Voorzang: K:

Eer aan God in den ho-ge, en vre-de op aar-de aan de

men-sen die Hij lief- heeft. Wij lo-ven U. Wij

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The first staff is for a soloist (Voorzang) and the second for a choir (K:). The lyrics are: 'Eer aan God in den ho-ge, en vre-de op aar-de aan de men-sen die Hij lief- heeft. Wij lo-ven U. Wij'. The music features a variety of note values including quarter, eighth, and sixteenth notes, with some rests.

pri-jzen en aan-bid-den U. Wij ver-heer-lij-ken U en zeg-gen U
 dank voor uw gro-te heer-lijk-heid. Heer God, he-mel-se Ko-ning,
 God, al-mach-ti-ge Va-der; Heer, e-nig-ge-bo-ren
 Zoon, Je-zus Chris-tus; Heer God, Lam Gods,
 Zoon van de Va-der; Gij, die weg-neemt de zon-den der
 we-reld, ont-ferm U o-ver ons; Gij, die weg-neemt de zon-den der
 we-reld, aan-vaard ons ge-bed; Gij, die zit aan de
 rech-ter-hand van de Va-der, ont-ferm U o-ver ons. Want
 Gij al-leen zijt de Hei-li-ge. Gij al-leen de Heer. Gij al-
 leen de Al-ler-hoog-ste: Je-zus Chris-tus, met de
 hei-li-ge Geest in de heer-lijk-heid van God de
 Va-der. A - - - men.

of Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, Rex caelestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili Unigenite, Iesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, qui tollis peccata mundi, miserere nobis; qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. **Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.** Quoniam tu solus Sanctus, **tu solus Dominus**, tu solus Altissimus, Iesu Christe, **cum Sancto Spiritu: in gloria Dei Patris. Amen.**

Gebed

DIENST VAN HET WOORD

Eerste lezing

Exodus 12,1-8.11-14

In die dagen richtte de Heer het woord tot Mozes en Aäron in Egypte en sprak: 'Deze maand moet gij beschouwen als de beginmaand, als de eerste maand van het jaar. Maak aan heel de gemeenschap van Israël het volgende bekend: Op de tiende van deze maand moet ieder gezin een lam uitkiezen, ieder huis een lam. Als een gezin te klein is voor een lam, dan moeten ze, rekening houdend met het aantal personen, samen doen met hun naaste buurman. Bij het verdelen van het lam moet er rekening gehouden worden met ieders eetlust. Het lam moet gaaf zijn, van het mannelijk geslacht en éénjarig. Ge kunt er een schaap of een geit voor nemen. Ge moet de dieren vasthouden tot aan de veertiende van de maand. Dan moet heel de verzamelde gemeenschap van Israël ze slachten in de avond-

schemering. Vervolgens moet gij wat bloed nemen en dat uitschrijven over de beide deurposten en over de bovenbalk van de deur van alle huizen waar het lam gegeten wordt. In dezelfde nacht moet het vlees gegeten worden, op het vuur gebraden. Het moet gegeten worden met ongezuurd brood en bittere kruiden. En dit is de wijze waarop gij het lam moet eten: uw lendenen omgord, uw voeten geschoeid en uw stok in de hand. Haastig moet ge het eten want het is pasen voor de Heer. Deze nacht zal Ik door Egypte gaan en alle eerstgeborenen van Egypte, zowel mensen als dieren zal Ik slaan. Aan alle goden van Egypte zal Ik het vonnis voltrekken. Maar het bloed aan de huizen zal een teken zijn dat gij daar woont. Als Ik het bloed aan uw huizen zie zal Ik u voorbijgaan. Geen vernietigende plaag zal u treffen als Ik Egypte sla.

Deze dag moet gij tot een gedenk-
dag maken, ge moet hem vieren
als een feest ter ere van de Heer.
Van geslacht tot geslacht moet ge

hem als een eeuwige instelling
vieren.'

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

Antwoordsalm *Psalm 116*

m. F. Bullens

1. Voorzang; 2. Allen:

Refrein: Geeft niet de be-ker der ze - ge - ning die wij ze - ge - nen

ge - meen - schap met het bloed van Chris - tus?

Hoe kan ik mijn dank betuigen voor al wat de Heer mij gaf?
Ik hef de offerbeker, de Naam van de Heer roep ik aan. Want kostbaar
is in de ogen des Heren het leven van wie Hem vereert. – *Refrein*

O Heer, ik ben uw dienaar, Gij hebt mijn boeien geslaakt. Met offers
zal ik U loven, de Naam van de Heer roep ik aan. Ik zal mijn geloften
volbrengen waar heel zijn volk het ziet. – *Refrein*

Tweede lezing

1 Korintiërs 11,23-26

Broeders en zusters, zelf heb ik
van de Heer de overlevering ont-
vangen die ik u op mijn beurt heb
doorgegeven: dat de Heer Jezus in
de nacht waarin Hij werd overge-
leverd brood nam en na gedankt
te hebben het brak en zei: 'Dit is
mijn lichaam voor u. Doet dit tot
mijn gedachtenis.' Zo ook nam
Hij na de maaltijd de beker met

de woorden: 'Deze beker is het
nieuwe verbond in mijn bloed.
Doet dit elke keer dat gij hem
drinkt tot mijn gedachtenis.'
Telkens als gij dit brood eet en
de beker drinkt verkondigt gij de
dood des Heren totdat Hij weder-
komt.

Zo spreekt de Heer.

Wij danken God.

Vers voor het Evangelie

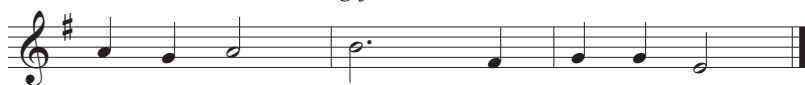
t. NRL; m. J. Böhmer

Een nieuw ge - bod geef Ik u, zegt de

Heer, dat gij el - kaar lief - hebt,

zo - als Ik u heb lief - ge - had.

Evangelie *Johannes 13,1-15*

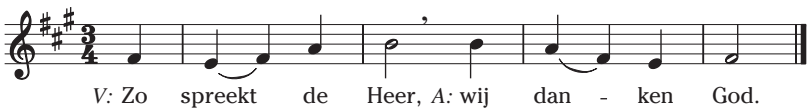
Het paasfeest was op handen. Jezus, die wist dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld over te gaan naar de Vader, en die de zijnen in de wereld bemind had gaf hun een bewijs van zijn liefde tot het uiterste toe. Onder de maaltijd, toen de duivel reeds aan Judas Iskariot, de zoon van Simon, het plan had ingegeven om Hem over te leveren, stond Jezus van tafel op. In het bewustzijn dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God was uitgegaan en naar God terugkeerde, legde Hij zijn bovenkleden af, nam een linnen doek en omgordde zich daarmee. Daarop goot Hij water in het wasbekken en begon de voeten van de leerlingen te wassen en ze met de doek waarmee Hij omgord was af te drogen.

Zo kwam Hij bij Simon Petrus die echter tot Hem zei: 'Heer, wilt Gij mij de voeten wassen?' Jezus gaf hem ten antwoord: 'Wat Ik doe begrijpt ge nu nog niet maar later zult gij het inzien.' Toen

zei Petrus tot Hem: 'Nooit in der eeuwigheid zult Gij mij de voeten wassen!' Jezus antwoordde hem: 'Als gij u niet door Mij laat wassen kunt gij mijn deelgenoot niet zijn.' Daarop zei Simon Petrus tot Hem: 'Heer, dan niet alleen mijn voeten maar ook mijn handen en hoofd.' Maar Jezus antwoordde: 'Wie een bad heeft genomen, behoeft zich niet meer te wassen tenzij de voeten, hij is immers helemaal rein. Ook gij zijt rein, ofschoon niet allen.' Hij wist immers wie Hem zou overleveren. Daarom zei Hij: Niet allen zijt gij rein.

Toen Hij dan hun voeten had gewassen, zijn bovenkleden had aangetrokken en weer aan tafel was gegaan sprak Hij tot hen: 'Begrijpt gij wat Ik u gedaan heb? Gij spreekt Mij aan als Leraar en Heer, en dat doet gij terecht, want dat ben Ik. Maar als Ik, de Heer en Leraar, uw voeten heb gewassen dan behoort ook gij elkaar de voeten te wassen. Ik heb u een voorbeeld gegeven opdat gij zoudt doen zoals Ik u gedaan heb.'

m. J. Valkestijn

Homilie, eventueel gevolgd door de voetwassing

Voorbede

m. J. Vermulst

EUCHARISTIE

BEREIDING VAN DE GAVEN

Als teken van *gemeenschap* met de Heer kan men een aantal vertegenwoordig(st)ers van de (parochie)gemeenschap naar voren laten komen. Zij kunnen de gaven in natura meebrengen die door de parochianen zijn ingezameld en die na de dienst naar zieken, bejaarden, enz. van de (parochie)gemeenschap worden gebracht.

Onderwijl zingt men (een van) de volgende gezangen:

1. Waar vriendschap heerst en liefde

t. + m. H. in 't Veld

Refrein

U - bi cá - ri - tas et a - mor, De - us i - bi est.

ofwel

t. H. in 't Veld; m. J. Valkestijn

1. Voorzang 2. Allen

Refrein Waar vriend-schap heerst en lief - de, daar is God.

strofen bij beide refreinen:

t. H. in 't Veld

Christus' liefde heeft ons tot eenheid gebracht:
laat ons juichen en blij zijn in Hem!
Laat ons oprecht beminnen de God die leeft,
en van harte goed zijn met (voor) elkaar. – *Refrein*

Laat ons dus, nu wij hier tezamen zijn,
zorgen dat er geen verdeeldheid heerst!
Geen wrok meer, geen onenigheid,
moge Christus in ons midden zijn! – *Refrein*

O Christus, God, toon ons uw heerlijkheid,
met de heiligen die bij U zijn!
Die vreugde zal zuiver zijn en zonder maat,
en duren tot in eeuwigheid. – *Refrein*

2. Ubi caritas est vera

U - bi cá - ri - tas est ve - ra, De - us i - bi est.

Waar vriendschap heerst en liefde, daar is God.

Congregavit nos in unum Christi amor. – Exsultemus et in ipso iucundemur. – Timeamus et amemus Deum vivum. – Et ex corde diligamus nos sincero. – *Ubi caritas...*

Simul ergo cum in unum congregamur: – ne nos mente dividamur, caveamus. – Cessent iurgia maligna, cessent lites. – Et in medio nostri sit Christus Deus. – *Ubi caritas...*

Simul quoque cum beatis videamus – gloriantur vultum tuum, Christe Deus: – gaudium, quod est immensum atque probum, – saecula per infinita saeculorum.

Christus' liefde heeft ons tot eenheid gebracht. – Laat ons juichen en blij zijn in Hem. – Laat ons oprecht beminnen de God die leeft – en van harte goed zijn met elkaar.

Laat ons dus, nu we hier tezamen zijn – zorgen dat er geen verdeeldheid heerst. – Geen wrok meer, geen onenigheid, – moge Christus in ons midden zijn.

O Christus, God, toon ons uw heerlijkheid – met de heiligen die bij U zijn. – Die vreugde zal zuiver zijn en zonder maat, – en duren tot in eeuwigheid.

Bidt, broeders en zusters...

Moge de Heer het offer uit uw handen aannemen, tot lof en eer van zijn Naam, tot welzijn van ons en van heel zijn heilige kerk.

Gebed over de gaven

EUCHARISTISCH GEBED

De Heer zal bij u zijn. – **De Heer zal u bewaren.**

Verheft uw hart. – **Wij zijn met ons hart bij de Heer.**

Brengen wij dank aan de Heer, onze God.

Hij is onze dankbaarheid waardig.

Heilige Vader, machtige eeuwige God, om recht te doen aan uw heerlijkheid, om heil en genezing te vinden zullen wij U danken, altijd en overal door Christus onze Heer.

Hij, priester bij uitstek die in eeuwigheid blijft, heeft gezegd hoe zijn offer moet voortleven. Hij heeft zichzelf aan U opgedragen als offer voor onze verlossing. Ons heeft Hij bevolen voortaan dit

offer aan te bieden om Hem te gedenken.

Als wij dan eten van dit Lam dat voor ons is geslacht, worden wij geestelijk sterk; als wij drinken van zijn Bloed dat voor ons is vergoten, worden wij innerlijk rein. Daarom, met alle engelen, machten en krachten, met allen die staan voor uw troon, loven en aanbidden wij U en zingen U toe vol vreugde:

A:
Hei-lig, hei-lig, hei-lig de Heer, de God der he-mel-se mach-ten!
K:
Vol zijn he-mel en aar-de van uw heer-lijk-heid. Ho-
san-na in den ho-ge. Ge-ze-gend Hij, die
A:
K:
komt in de naam des He-ren. Ho-san-na in den ho-ge.

of Sanctus, - Sanctus, - Sanctus - Dominus Deus Sabaoth. -
Pleni sunt caeli et terra - gloria tua. - Hosanna in excelsis. -
Benedictus qui venit in nomine Domini. - Hosanna in excelsis.

Van in den beginne brengt Gij tot stand wat goed is voor de mens om hem te heiligen zoals Gij heilig zijt.

Zie naar uw volk dat hier verzameld is, en zend de kracht van uw heilige Geest. Maak deze offergaven voor ons tot het Lichaam en Bloed van uw Zoon, uw welbeminde, Jezus Christus, in wie ook wij uw kinderen zijn.

Toen wij verloren waren en niet in staat U naderbij te komen, hebt Gij nog het meest getoond hoezeer Gij ons bemint: uw Zoon, de enige Gerechte, heeft zich overgeleverd in onze handen; Hij werd genageld aan een kruis. Daar heeft Hij met wijd gestrekte armen het onverwoestbaar teken opgericht van het verbond tussen de hemel en de aarde. Maar vooraleer dat alles te volbrengen heeft Hij het paasmaal willen vieren, te midden van zijn leerlingen.

Aan tafel nam Hij het brood, sprak de zegen en het dankgebed; toen brak Hij het en gaf het aan de zijnen, terwijl Hij zei: NEEMT EN EET HIERVAN, GIJ ALLEN, WANT DIT IS MIJN LICHAAM, DAT VOOR U GEGEVEN WORDT.

Aan het einde van dit laatste avondmaal, wel wetend dat Hij alles zou verzoenen door zijn bloed op het kruis, nam Hij de beker wijn, sprak opnieuw het dankgebed, liet hem rondgaan bij zijn vrienden terwijl Hij zei: NEEMT DEZE BEKER EN DRINKT HIER ALLEN UIT, WANT DIT IS DE BEKER VAN HET NIEUWE ALTIJDDURENDE VERBOND, DIT IS MIJN BLOED DAT VOOR U EN ALLE MENSEN WORDT VERGOTEN TOT VERGEVING VAN DE ZONDEN. BLIJFT DIT DOEN OM MIJ TE GEDENKEN.

Verkondigen wij het mysterie van het geloof.

Als wij dan e-ten van dit brood en drin-ken uit de-ze be-
ker, ver-kon-di-gen wij de dood des He-ren tot-dat Hij komt.

Terwijl wij Jezus Christus gedenken, ons paaslam en onze uiteindelijk vrede; terwijl wij zijn dood en opstanding vieren en uitzien naar de gezegende dag waarop Hij zal wederkomen om onze vreugde te voltooien, bieden wij U, waarachtige en getrouwe God, het offer aan waardoor de mensheid in uw vriendschap is hersteld.

Algoede Vader, zie met liefde neer op allen die Gij naar U toetrekt. Gij laat hen delen in het éne offer van Christus; dat zij één lichaam worden, gaaf en onverdeeld, door de kracht van de Geest.

Houd ons allen bijeen in één gemeenschap van geest en hart, samen met onze paus N. en onze bisschop N. Help ons mee te werken aan de komst van uw konink-

rijk tot de dag komt en het uur waarop wij voor U zullen verschijnen.

Geef ons dan een plaats met al uw heiligen in de hemel, aan de zijde van de maagd Maria en van de apostelen, verenigd ook met onze broeders en zusters die wij hebben toevertrouwd aan uw barmhartigheid, toen zij van ons zijn heengegaan. Vanuit de vreugde om die nieuwe schepping, voorgoed gevrijwaard van de dood, zullen wij in waarheid mogen aanheffen het lied van dank aan de verrezen Heer.

Door Hem en met Hem en in Hem zal uw Naam geprezen zijn, Heer onze God, almachtige Vader, in de eenheid van de heilige Geest hier en nu en tot in eeuwigheid. – **Amen.**

COMMUNIERITUS

Gebed des Heren

Onze Vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd, uw rijk kome, uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons

Pater noster, qui es in caelis: sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidianum

onze schulden, zoals ook wij ver-
geven aan onze schuldenaren en
breng ons niet in beproeving maar
verlos ons van het kwade.

da nobis hodie; et dimitte nobis
debita nostra, sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris;
et ne nos inducas in tentationem;
sed libera nos a malo.

Verlos ons, Heer...

**Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.**

Vredesritus

Breken van het brood

Lam Gods, dat weg- neemt de zon- den der we- reld, ont -
ferm U o- ver ons. (*herh.*) Lam Gods, dat weg- neemt de zon- den der
we- reld, geef ons de vre - de.

of Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. (*herhalen*)
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem.

Uitnodiging tot de communie

Zalig zij...

**Heer, ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt,
maar spréék en ik zal gezond worden.**

Communiezang

Gebed na de communie

Overbrenging van het heilig Sacrament

Nu begint de processie om het heilig Sacrament over te brengen. Ondertussen zingt men de eerste vier strofen van *Pange lingua*, blz. 23 nr. 16 of een ander gezang dat op de eucharistie betrekking heeft. Bij het rustaltaar aangekomen zingt men *Tantum ergo*, blz. 23 nr. 16 (de laatste twee strofen). Na de viering wordt het altaar ontbloot en is er gelegenheid voor stille aanbidding van het heilig Sacrament. In de wake bij het heilig Sacrament kan de nu volgende tekst gelezen worden:

Bij het Laatste Avondmaal sprak Jezus tot zijn leerlingen: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: een van u zal Mij overleveren.' De leerlingen keken elkaar aan, in het onzekere wie Hij bedoelde. Een van de leerlingen, degene die door Jezus bemind werd, lag dicht tegen Jezus aan. Simon Petrus gaf hem een teken en vroeg hem: 'Wie bedoelt Hij?' Toen leunde deze tegen Jezus' borst en zei tot Hem: 'Heer, wie is het?' Jezus antwoordde: 'Hij is het aan wie Ik het stuk brood zal geven dat Ik ga indopen.' Na het stuk brood te hebben ingedoopt, reikte Hij het toe aan Judas Iskariot. En toen hij dit had aangenomen voor de satan in hem. Jezus zei hem: 'Wat ge te doen hebt doe dat spoedig.' Maar niemand van de aanliggenden begreep waarom Hij dit tot hem zei. Omdat Judas de beurs hield, meenden sommigen dat Jezus hem opdroeg: Koop wat wij voor het feest nodig hebben, of dat hij iets aan de armen moest geven. Toen Judas het stuk brood had aangenomen, ging hij terstond weg. Het was nacht. Na diens vertrek zei Jezus: 'Kindertjes, nog maar kort zal Ik bij u zijn. Gij zult Mij zoeken, en, zoals Ik tot de Joden gezegd heb: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen, zo zeg Ik het thans tot u.' Simon Petrus zei tot Hem: 'Heer,

waar gaat Gij naar toe?' Jezus gaf hem ten antwoord: 'Waar Ik heen ga, kunt gij Mij nog niet volgen, later wel.' Petrus vroeg Hem: 'Heer, waarom kan ik U niet terstond volgen? Mijn leven zal ik voor U geven.' Jezus antwoordde: 'Uw leven zult gij voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: nog eer de haan kraait zult gij Mij driemaal verloochend hebben.' Toen sprak Jezus tot zijn leerlingen: 'Laat uw hart niet verontrust worden. De Vader zal u op mijn gebed een andere Helper geven om voor altijd bij u te blijven: de heilige Geest. Hij zal u alles leren en u alles in herinnering brengen wat Ik u gezegd heb. Vrede laat Ik u na; mijn vrede geef Ik u. Niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u. Laat uw hart niet verontrust of kleinmoedig worden. Ik ga heen, maar Ik keer tot u terug. Als gij Mij zoudt liefhebben, zoudt gij er blij om zijn dat Ik naar de Vader ga, want de Vader is groter dan Ik. Nu, eer het gebeurt, zeg Ik het u, opdat gij, wanneer het gebeurt, zult geloven. Veel zal Ik niet meer met u spreken, want de vorst van de wereld is op komst. Weliswaar vermag hij niets tegen Mij, maar de wereld moet weten dat Ik de Vader liefheb en dat Ik handel zoals Hij Mij bevolen heeft. Staat op, laten we hier vandaan gaan.'

GEZANGEN

1. Beurtzang uit Psalm 118

t. Vijftig Psalmen; m. B. Huijbers

Mijn God zijt Gij, U wil ik danken, mijn God, U in de hoogte steken.
Ik spreek U uit, ik noem uw Naam, zowaar als ik leef.

Refrein: Allen

Mijn God zijt Gij, U wil ik dan-ken zowaar — als ik leef.

Ik was gevangen en riep: God. En Hij heeft mij geantwoord.
Hij heeft mij de ruimte gegeven. Hij komt voor mij op als een vriend. – *Refrein*

Beter te schuilen bij God, dan te vertrouwen op mensen. Beter te
schuilen bij God, dan te vertrouwen op macht. – *Refrein*

Ik was geslagen, maar God heeft mij overeind geholpen. Ik zal niet
sterven, ik zal leven, Hij tilt mij op. – Mijn God zijt Gij, U wil ik
danken, mijn God, U in de hoogte steken. Ik spreek U uit, Ik noem uw
Naam, zowaar als ik leef. – *Refrein*

2. Hij waste hun voeten

t. W. Barnard; m. F. Mehrtens

Refrein: Hij was - te hun voe - ten en sprak: "Ik heb
u een voor - beeld ge - ge - ven, op-dat
gij het zoudt vol - gen".

Hoe gelukkig zijn zij die Uw liefdewet verstaan en U volgen op hun
weg. – *Refrein*

Uw gebod brengt ons samen; de vreugde van Uw wet overtreft het
rijkst bezit. – *Refrein*

Open ons nu de ogen, dat wij het wond're zien dat er schuilgaat in
Uw wet. – *Refrein*

Heer, versterk ons verlangen, dat steeds Uw liefdewet in ons midden
leven mag. – *Refrein*

Want wij zijn op het aardse gericht, maar door Uw wet geeft Gij ons
een nieuw bestaan. – *Refrein*

3. Wij roemen in 't kruis

m. Ign. de Sutter

Allen

Wij roe - men in 't Kruis van de Heer Je - zus Chris - tus.
In Hem is ons heil, ons le - ven en ver - rij - ze - nis
door wie wij ver - lost en be - vrijd _____ zijn.

Voorzang

God zij ge - na - dig en ze - ge - ne ons
en dat zijn aan - schijn o - ver ons mo - ge lich - ten.

Allen herhalen: Wij roemen in 't kruis

4. Waar wij in liefde samenzijn

t. P. Marijnissen; m. Ign. de Sutter

1. Voorzang 2. Allen

Refr. Waar wij in lief-de sa-men-zijn, daar komt de Heer in ons mid-den!

Kom, treed hier in ons midden, Heer, en schenk ons uw genade weer:
uw waarheid en uw leven! – *Refrein*

Kom, spreek tot ons uw reddend woord en geef dat ieder die het
hoort uw boodschap wil ontvangen! – *Refrein*

Kom, vier met ons uw offerdood en breek ons weer het levend brood:
uw liefde wordt ons leven! – *Refrein*

Komt, laat ons één van harte zijn, oprecht, eenvoudig, goed en rein
en toon ons uw erbarmen! – *Refrein*

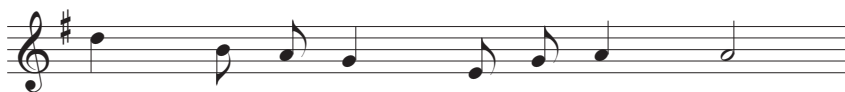
Heer, laat ons rond uw altaar staan, in liefde met elkaar begaan:
en kom uw vreugde geven! – *Refrein*

5. Eens aten de vaderen

t. O. Swagemakers; m. W. Vogel

1. Eens a - ten de va - de - ren in de woes - tij
 2. Gij komt in een we - reld vol hon - ger en pijn
 3. Ge - bro - ken het brood, ver - go - ten de wijn

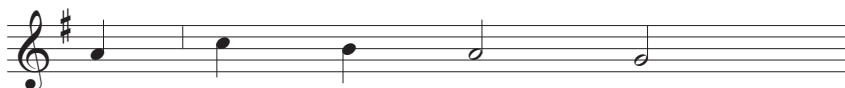
1. brood uit de he - mel ge - ge - ven,
 2. man - na, ge - daald uit de he - mel
 3. li - chaam en bloed voor de we - reld,

1. toch von - den zij al - len de dood.
 2. ver - ma - len als graan in de dood.
 3. zo leeft Gij, ge - wekt uit de dood,

1. Wie eet van het Brood dat Gij ons wilt ge - ven
 2. Gij hebt ons tot brood uw li - chaam ge - ge - ven,
 3. in voed - sel en drank aan al - len ge - ge - ven:

1. vindt eeu - wig le - ven. *Refrein*
 2. uw ei - gen le - ven. *Refrein*
 3. on - sterf' lijk le - ven. *Refrein*

Brood ten le - ven le - vend brood.

6. Daar waar vriendschap is

m. Taizé

Daar waar vriend - schap is, en lief - de,
 U - bi ca - ri - tas, et a - mor,

daar waar vriend - schap is, daar is God.
 u - bi ca - ri - tas, De - us i - bi est.

7. Mogen allen één zijn

(naar Johannes 17) t. J. de Vocht; m. L. de Vocht

Refrein : $\text{♩} = 46$

Mo - gen al - len één zijn, Va - der,
 zo - als Gij in Mij zijt, en — Ik in U ben;
 mo - gen zij ook één zijn in — Ons,
 op - dat de we - reld ge - lo - ve in Mij.

Voorzang

1. Hei - li - ge Va - der, be - waar steeds mijn vrien - den
 2. Hei - li - ge Va - der, tot U kom Ik we - der;
 3. Hei - li - ge Va - der, Ik bid ook voor al - len,

1. voor het — één ge - loof in uw naam,
 2. doch wijl Ik nog bij hen ver - blijf,
 3. die ooit zul - len luist' - ren naar hen

1. de naam, die Gij aan Mij ver - leent
 2. spreek Ik tot hen uw vreug - de - woord,
 3. en blij ge - lo - ven in uw Woord:

1. op - dat hij door hen be - mind mo - ge zijn. *Refrein*
 2. op - dat heel mijn vreugd' in hen mo - ge zijn. *Refrein*
 3. ook zij we - zen één, en één zo - als Wij. *Refrein*

8. Honger naar het levend Brood

t. Berne Media | liturgie; m. J. Vermulst

Allen:

Hon-ger naar het le-vend Brood stilt Gij met uw
ga - ven. Zo ko - men wij de dood te bo - ven,
mo - gen wij ons la - ven aan de Bron die Gij ont-sloot.

Cantor of Koor

Won - de - ren deed Hij om nooit te ver - ge - ten,
Voed - sel geeft Hij aan die Hem ver - e - ren,
min - zaam en lief - de - vol toont zich de Heer. *Refrein*
al - tijd her - in - nert Hij zich zijn ver - bond. *Refrein*

9. Eat this bread

m. J. Berthier (Taizé)

Eat this bread, drink this cup,
come to him and ne - ver be hun - gry.
Eat this bread, drink this cup,
trust in him and you will not thirst.

*Et dit brood, drink deze beker, kom naar Hem en wees nooit meer hongerig.
Et dit brood, drink deze beker, vertrouw Hem en je zult nooit meer dorst hebben.*

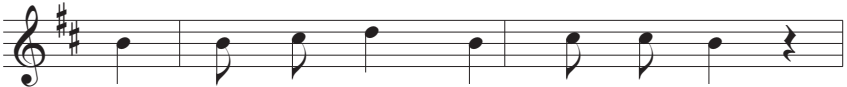
10. Het hoogste woord

t. Th. v. Aquino, vert. J. W. Schulte Nordholt; m. Fl. v.d. Putt

andere melodie: Wij treden biddend in uw licht

1. Het hoog - ste woord daalt uit het licht
2. Eén van zijn leer - lin - gen ver - raadt
3. In twee ge - daan - ten, brood en wijn,
4. Hij komt tot ons als lot - ge - noot,
5. O za - lig Lam dat voor ons boet,
6. De e - ni - ge, drie - e - ne Heer,

1. en blijft toch voor Gods aan - ge - zicht.
2. Hem aan de vij - and die Hem haat.
3. wil Hij ons al - ler voed - sel zijn.
4. Hij deelt zich aan ons uit als brood,
5. de deur des he - mels o - pen - doet,
6. zij eeu - wig al - le lof en eer,

1. Het geeft zich o - ver aan de nacht,
2. Maar aan het maal des le -vens geeft
3. Hij geeft zich - zelf, zijn vlees en bloed,
4. als los - geld geeft Hij zich aan 't kruis
5. de vij - and staat hier om ons heen,
6. die in het va - der - land ons geeft

1. zo wordt zijn gro - te werk vol - bracht.
2. Hij zich aan hen — als brood dat leeft.
3. zo - dat Hij ons — vol - ko - men voedt.
4. en als ons loon — in't va - der huis.
5. Gij kunt ons hel - pen, Gij al - leen.
6. het le - ven dat — geen ein - de heeft.

11. Bleibet hier und wachet mit mir

m. Taizé

Blei - bet hier und wa - chet mit mir. Wa - chet und
Blijf bij mij en waak hier bij mij, waak en blijf

be - tet, wa - chet und be - tet.
bid - den, waak en blijf bid - den.

12. De eerste uit de doden

t. J.W. Schulte Nordholt; m. Ik wil mij gaan vertroosten

1. De eer-ste uit de do-den die sterft en eeu-wig leeft, die
2. De eer-ste uit de do-den die wa-ter maakt tot wijn, is

1. met een hand-vol bro-den zijn volk ver-za-digd heeft, die
2. on-der zijn ge-no-den een le-ven-de fon-tein, zo-

1. is het brood dat he-den voor ons ge-bro-ken wordt, die
2. als er staat ge-schre-ven: sprin-gen - de wijd en zijd, tot

1. is: de vrucht ver-tre-den, het kost-baar bloed ge-stort.
2. in het eeu-wig le-ven, een zee van za-lig-heid.

13. Kyrielitanie

t. AM; m. B. Bartelink

Vz: Heer, die de rouw-moe-di-gen troost,
ont-ferm U o-ver ons. A: Heer, ont-ferm U o-ver ons.

Vz: Chris-tus, die ge-ko-men zijt voor de zon-daars,
ont-ferm U o-ver ons. A: Chris-tus, ont-ferm U o-ver ons.

Vz: Heer, die on-ze voor-spre-ker zijt aan de rech-ter-hand van de
Va-der, ont-ferm U o-ver ons. A: Heer, ont-ferm U o-ver ons.

14. Psalm 96

t. I. Gerhardt/M. v.d. Zeyde; m. H. Strategier

1. Voorzang 2. Allen v. 1-2. 8-9

Refrein Zingt en speelt voor de Heer van gan-ser har-te.

Zegt voor al-les dank aan God.

Zingt en speelt voor de Heer van gan-ser har-te.

Zegt voor al-les dank aan God. (Ef. 5, 19-20)

Zingt nu de Heer een nieuw lied, een nieuw lied, zingt de Heer.
 aarde alom; zingt de Heer, zegent zijn naam,
 dag op dag verkondigt zijn heil. – Refrein

Eert de Heer om zijn heerlijke naam: draagt dan uw gaven,
 uw gaven Hem aan, komt in zijn hoven, zijn hoven getreden.
 Buigt, plechtig getooid, voor de Heer. – Refrein

15. Zingt van de Vader

t. H. Jongerius; m. Berlijn 1653

1. Zingt van de Va-der die in den be-gin-ne
 2. Zingt van de Zoon, licht voor on-ze o-gen,
 3. Zingt van de Geest, a-dem van het le-ven,

1. de men-sen schiep, de die-ren en de din-gen:
 2. bron van ge-luk voor wie Hem wil ge-lo-ven:
 3. duur-za-me kracht die men-sen wordt ge-ge-ven:

1. he-mel en aar-de wilt zijn naam be-zin-gen:
 2. luis-tert naar Hem het woord van al-zo ho-ge:
 3. waar wij ook gaan, wij heb-ben niets te vre-zen:

1.-2. houdt Hem in e-re! 3. houdt Hem in e-re!

16. Toen Jezus met de zijnen at

t. M. Jacobse; m. N. Poortier

1. Toen Je - zus met de zij - nen at,
2. 'Wat doet Gij, Mees - ter? Geeft het pas,
3. Hij zat weer met de zij - nen aan
4. Gij vraegt het toen, Gij vraagt het weer:

1. heeft Hij ten eind toe lief - ge - had.
2. dat Gij mij nu de voe - ten wast?'
3. en vroeg: 'Hebt gij het nu ver - staan,
4. 'Mees - ter of die - naar, wie is meer?

1. Hij nam het wa - ter, kniel - de neer
2. 'Gij zult het la - ter wel ver - staan,
3. wat Ik, uw Mees - ter, deed? Voor - waar,
4. Gij die Mij Heer en Mees - ter heet,

1. en wies hun voe - ten als hun Heer.
2. wat Ik u he - den heb ge - daan.'
3. doet ook het - zelf - de aan el - kaar.'
4. doet nu het - zelf - de als Ik deed.'

Refrein: Wie is rein van wan - del?

Wie kan U ont - moe - ten,

rein van hoofd en han - den?

Heer, was ons de voe - ten!

17. Pange, lingua - Tantum ergo

Pange, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
quem in mundi pretium,
fructus ventris generosi,
Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
ex intacta Virgine,
et in mundo conversatus,
sparso verbi semine,
sui moras incolatus
miro clausit ordine.

In supremae nocte cenae
recumbens cum fratribus,
observata lege plene
cibis in legalibus,
cibum turbae duodena
se dat suis manibus.

Verbum caro panem verum
verbo Carnem efficit,
fitque Sanguis Christi merum,
et, si sensus deficit,
ad firmandum cor sincerum
sola fides sufficit. – Amen.

Tantum ergo Sacramentum
veneremur cernui,
et antiquum documentum
novo cedat ritui,
praestet fides supplementum
sensuum defectui.

Genitori Genitoque
laus et jubilatio,
salus, honor, virtus quoque
sit et benedictio;
procedenti ab utroque
compar sit laudatio. Amen.

Loof, mijn tong, het glorieijke
Lichaam en het kostbaar Bloed
van de Koning aller volken,
dat voor onze schuld voldoet,
uitgegoten als de losprijs.
Looft 't geheim dat leven doet.

Hij, die uit de Maagd geboren
als een kind van ons geslacht,
God met ons werd en als zaaier
strooide 't woord met grote macht,
deed het wonder aller wond'ren
toen zijn loopbaan was volbracht.

Op de avond voor zijn lijden
ligt Hij met zijn broeders aan
en nadat met d'oude spijzen
Mozes' wetten is voldaan,
reikt Hij hun de nieuwe schotel,
biedt Zichzelf als spijze aan.

't Vleesgeworden Woord des Vaders
spreekt een woord en brood wordt Vlees,
Christus' Bloed bevat de beker;
eet en drink, wees zonder vrees!
Schenk uw zinnen geen vertrouwen,
slechts geloof versterk' uw geest! –

Eren wij dan diep gebogen
dit zo heilig Sacrament.
d'Oude schaduw is vervlogen
voor dit nieuwe testament.
Wat de zinnen niet vermogen
worde door 't geloof gekend.

Ere zij aan God, de Vader
en dat elke tong belijd'
dat zijn Zoon de macht aanvaard heeft
en regeert in heerlijkheid;
lof ook aan de Geest: hun Liefde
hun gelijk in majesteit. Amen.

LATIJNSE GEZANGEN

Introitus *Galaten 6*

Nos autem gloriari oportet, in cruce Domini nostri Iesu Christi: in quo est salus, vita et resurrectio nostra: per quem salvati et liberati sumus.

Graduale *Psalm 145*

Oculi omnium in te sperant, Domine, et tu das illis escam in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Tractus *Maleachi 1 en Spreuken 9*

Ab ortu solis usque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus. Et in omni loco sacrificatur, et offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in gentibus. Venite, comedite panem meum: et bibite vinum quod miscui vobis.

Communio *1 Korintiërs 11*

Hoc corpus, quod pro vobis tradetur: hic calix novi testamenti est in meo Sanguine, dicit Dominus: hoc facite, quotiescumque sumitis, in meam commemorationem.

Wij roemen in het kruis van de Heer Jezus Christus. In Hem is ons heil, ons leven en onze verrijzenis, door wie wij verlost en bevrijd zijn.

Heer, de ogen van allen zien hoopvol naar U op. Aan ieder geeft Gij voedsel op zijn tijd. Uw hand gaat open en al wat leeft vervult Gij met uw zegen.

Van de opgang der zon tot aan haar ondergang is mijn Naam groot onder de volkeren. En in elke plaats wordt geofferd en biedt men mijn Naam een reine offerande aan. Want groot is mijn Naam onder de volken. Komt, eet van mijn brood en drinkt de wijn die Ik voor u gemengd heb.

Dit zegt de Heer: Dit is mijn Lichaam, dat voor u gegeven wordt. Deze beker is het nieuwe verbond in mijn Bloed. Elke keer dat gij deze gaven nuttigt, doet dit tot gedachte-nis aan Mij.

© Perikopen: Nationale Raad voor Liturgie, 's-Hertogenbosch, resp. Katholieke Bijbelstichting, Breda.

© Varia: Stichting Nationale Raad voor Liturgie, Zeist, 1979.

© Rechthebbenden van de liederen: zie Overzicht van de Gezangen, 2020-1.

Illustratie voorzijde: Meister von Hohenfurth, Christus op de Olijfborg

(voor 1350, detail Hohenfurther Altar). Národní Galerie, Praag.

Prefatie 1 van de H. Eucharistie en Canon 7: Altaarmissaal 653 en XV.

Onze Vader: Klein missaal 74.

Redactie: Berne Media | liturgie (www.bernemedia.com).

Imprimatur et concordat cum editione approbata: Mgr. dr. G. de Korte, 's-Hertogenbosch, 3-12-2019.

© Berne Media | uitgeverij abdij van berne | Heeswijk 2019.

ISSN: 1383-2018

Bezinning

bij Witte Donderdag

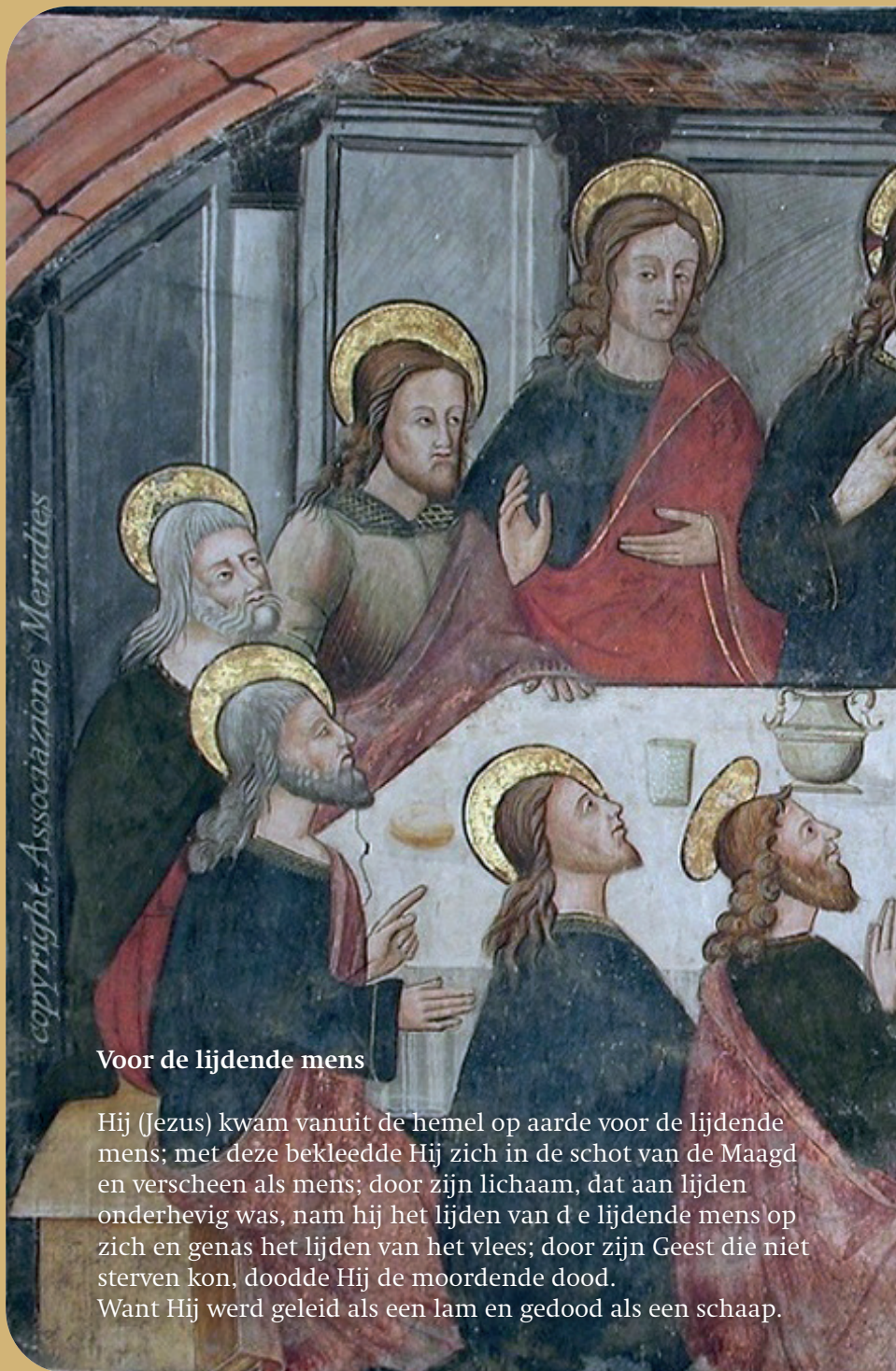
Trouw aan het eensgenomen besluit

Het enige middel tegen dat vasthouden aan uiterlijke vormen en tegen de sleur, ligt juist in het trouw blijven aan het eenmaal genomen besluit en in het zoeken naar vurigheid en aanbidding in de wijze waarop wij dit besluit ten uitvoer brengen.

Mensen die het meest tot stand hebben gebracht zijn zij die rustig en vastbesloten regelmaat aan hun leven hebben gegeven. Vooral wanneer deze standvastigheid verbonden is met bezieling en menselijke warmte, hetgeen niet vanzelfsprekend is bij mensen die gevoel voor regelmaat en methode hebben. De mens die deze hoedanigheden weet te combineren zal in stat zijn de meest verbazingwekkende daden te verrichten.

In ons innerlijk leven hebben wij eenvoudige woorden nodig die de rol van pedagoog vervullen. Anders lopen wij het gevaar onze beste voornemens te vergeten. Bovendien is het nodig om enkele woorden uit het Evangelie zo goed mogelijk in het kort samen te vatten, in een vorm die het gemakkelijk maakt zich deze te herinneren.

Frère Roger Schutz, (Prior van Taizé), Vandaag van God.

copyright Associazione Meridies

Voor de lijdende mens

Hij (Jezus) kwam vanuit de hemel op aarde voor de lijdende mens; met deze bekleedde Hij zich in de schot van de Maagd en verscheen als mens; door zijn lichaam, dat aan lijden onderhevig was, nam hij het lijden van de lijdende mens op zich en genas het lijden van het vlees; door zijn Geest die niet sterven kon, doodde Hij de moordende dood. Want Hij werd geleid als een lam en gedood als een schaap.

Hij kocht ons los uit de dienst van de wereld zoals uit het land van Egypte, en zoals uit de hand van de farao redden Hij ons uit de slavernij van de duivel. Hij voorzag onze ziel met het zegel van zijn eigen geest en de ledematen van ons lichaam met zijn bloed.

Melito, bisschop van Sardes (+ vóór 190).

Pange, lingua, gloriosi

Bezing, tong,
het Mysterie van het glorieuze Lichaam,
en van het kostbaar Bloed,
dat tot prijs voor de wereld,
een vrucht van edele schoot,
de Koning der volkeren heeft uitgestort.

Voor ons gegeven, voor ons geboren,
uit een ongerepte Maagd,
en op aarde verkeerd,
heeft Hij, nadat het zaad van het woord was uitgestrooid,
het toeven hier besloten,
met een wonderbare orde.

In de nacht van het hoogste avondmaal,
aanliggend met zijn broeders,
de gehele wet in acht nemend,
met het wettelijk voedsel,
tot voedsel voor de schare van twaalf,
gaf Hij zichzelf met eigen hand.

Het Woord als vlees maakt echt brood
door een Woord tot Vlees;
en de wijn wordt het Bloed van Christus;
en als de zintuigen falen,
volstaat, om het oprechte hart te versterken,
het geloof alleen.

Laten wij dan, diep gebogen,
prijzen 't grote sacrament;
dat de oude wetten wijken
voor het nieuwe Testament.
geve het geloof het inzicht,
waar het zintuig niets herkent.

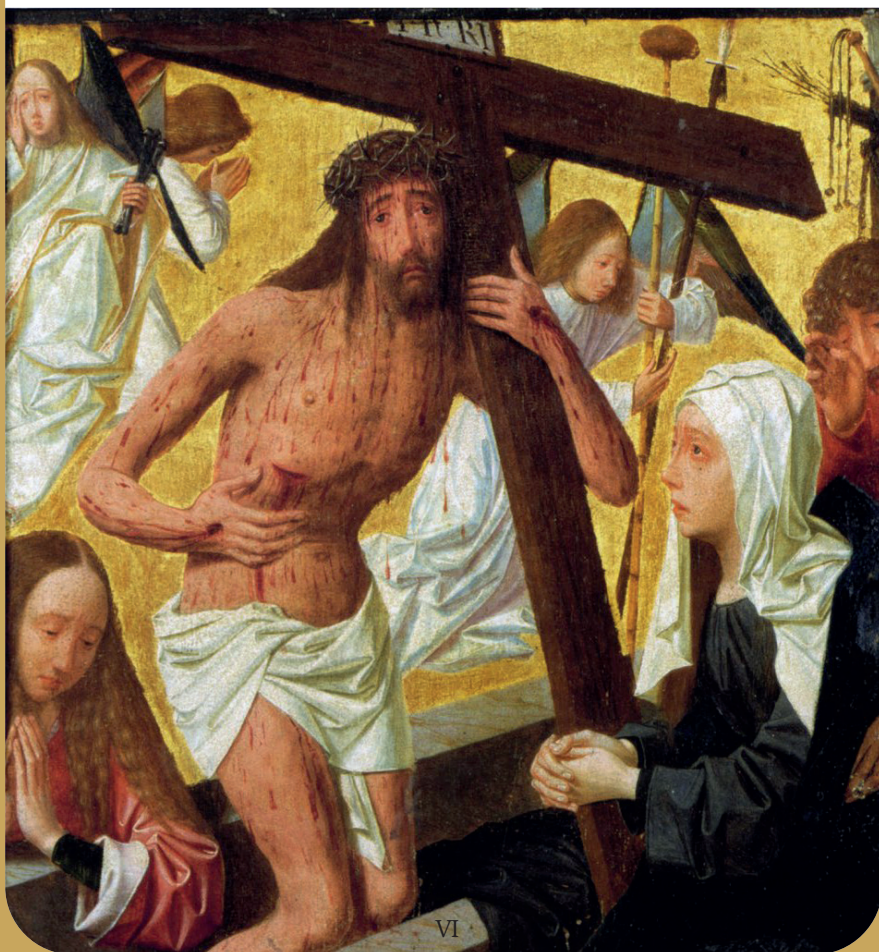
Aan de Vader, aan de Zoon ook
weze lof en eer gebracht;
steeds zal men Hun beiden brengen
eer en roem en hulde kracht.
Hem die voortkomt uit Hen beiden,
zij gelijke dank gebracht.
Amen.

Thomas van Aquino

De mensheid is in veel dingen bijzonder knap,
ja geniaal.
Het minst geniaal
lijkt ze te zijn
in het beleven van broeder- en zusterschap.

Vincent de Paul, De armen nabij

Geertgen tot Sint Jans, Christus, Man van Smarten (1480-1490). Catharijneconvent, Utrecht.

Een stuk brood dat gedeeld wordt

De hoop is geweldiger, beter, ze ziet instinctmatig dat ze alleen maar in vervulling kan gaan wanneer je vast bereid bent veel geduld te hebben met jezelf, met de ander en zelfs met God. Om levend te blijven vraagt ze om dagelijks onderhoud. Alle kleine gebaren zijn daar goed voor. Een glas water dat wordt aangeboden of ontvangen, een stuk brood dat gedeeld wordt, een handdruk die gegeven wordt, spreken treffender dan een theologisch handboek over de mogelijkheid om samen te zijn. Wij worden beiden gekenmerkt door het appel van een hiernamaals, maar de eerste logica van dat hiernamaals komt erop neer dat we nu al dingen beter samen kunnen doen. Een nieuwe wereld is in wording en het is aan ons om een idee te geven van wat haar ziel is...

Christian de Chergé, in: Yves Bériault, Alleen liefde heeft toekomst. De getuigenissen van Etty Hilesun en Christian de Chergé

Stilte

Stilte overwint, maar via het kruis. De stilte van Jezus. Maar hoe vaak beginnen er in families discussies over politiek, sport, geld en worden deze families vroeger of later vernietigd. We zien in deze discussies dat de duivel, die erop uit is om te vernietigen, aanwezig is... Stilte. (...) Omdat de waarheid zachtvaardig is, is zij stil, is zij niet luidruchtig. Wat Jezus deed, is niet gemakkelijk: maar de waardigheid van de christen is geworteld in de kracht van God. Tegenover mensen die geen goede wil tonen, tegenover mensen die alleen schandaal, verdeeldheid, vernietiging zoeken, ook in gezinnen: stilte. En gebed.

Paus Franciscus op 3 september 2018, in Casa Santa Marta.

Francesco da Milano, Veronica (Vera Icon), Sala dei Battuti (begin 1500),
Duomo di Conegliano, Italië.